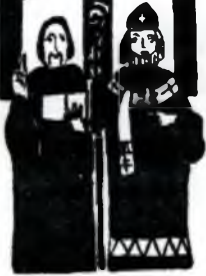

CM věstník

VELEHRAD

22 LADBROKE SQUARE
LONDON W. 11.

Ú N O R 1 9 8 4

1984 - v ý r o č í Moravského VELEHRADU...

Ovšem smutné výročí. R. 1784 zrušil Josef II. velehradský klášter... Svatyně byla vypleněna a vydána v šanc zániku. Během let skýtala drásavý obraz rozkladu a zkázy. Vše oprýskané a rozpukané. Střechy prolámány a puklinami protéká voda po klenbách na oltáře. Z říms padá ornamentika, s klenb kusu drahocenných fresek. Rozbitá krytina byla ucpávána otepi slámy... "Viděl jsem vlastníma očima a zřel jsem tu spoustu, kterou ruka lidská více než zub času způsobila na nádherné a velkolepé jindy svatyni." napsal očitý svědek. Zaplakal jsem jako prorok Jeremiáš nad zhoubou Jerusalema!

A přece povstala velehradská svatyně ze svého ponížení, byť po etapách. Byla to rozmezí našeho cyrilometodějského vzkříšení, byla to dvě velká jubilea velehradská: 1863/tisící výročí příchodu slovanských věro-zvěstů do naší vlasti/ a rok 1885 - tisícící výročí smrti sv. Metoděje.

K r. 1863 byla basilika narychlo opravena jen v nejnútnejším. Ušlechtilý metropolit moravský Fürstenberg opravil památnou Cyrilku a svatyni obdařil novým hlavním oltářem z kararského mramoru.

K r. 1885 byla provedena obnova i vnitřku basiliky. Bylo to dílo almužen lásky, jichž hlavní pružinou byl /po boku velehradských strážců PP Vykudala a Vychodila/ mladý kaplan příborský: Antonín Cyril S t o j a n.

Tyšlenka cyrilometodějská rozvinula své tvořivé síly v ohledu jak náboženském, tak národním. "Velký světec svatý Metod nám odkázal dědictví nedílné - jedno druhým podmíněné: hlásal nám v í r u - a tou nám zachoval n á r o d n o s t . nebot tak činil jazykem slovanským" - říkával Stojan. Proto hlásal nutnost vrátit se k dědictví cyrilometodějskému!

R. 1935 -/1050 výročí smrti svatého Metoděje počaly další práce k zvelebení basiliky. Dopravena dokonalá obnova našeho cyrilometodějského Sionu. Zajišťovací práce re-novační, odvodňování základů a okolí basiliky vedlo k nečekaným objevům, které pronikavě rozmnožily kulturní proslulost Velehradu.

Byla objevena zasutá část původního Velehradu. K 710. jubileu/basilika byla posvěcena r. 1228/ v r. 1938 - byl objeven trakt Přemyslovské velesvatyně s drahocennými historickými poklady: hroby zakladatelů a účastníků památné slavnosti z r. 1228./Slavnosti té se zúčastnil král Přemysl Otakar I., královna Kunhuta a syn Přemysl - později "král železný a zlatý", stejně jako i nitranský biskup Jakub!/
Návštěvník dnes prochází touto slavnou čs. minulostí s hrdostí.R. 1935. kdy obnova basiliky začala, byl dobou hospodářské krise! Přesto se P. Alois Koláček/ rektor velehradské koleje/ podujal velkého úkolu. Výzvu ke sbírkám na obnovení basiliky podepsali kromě episkopátu i členové vlády v čele s min. předsedou/celkem 13 ministrů/, předsednictvo sněmoven, rektori a děkani vysokých škol, 78 universitních profesorů, zástupci vědeckých i uměleckých institutů, přední spisovatelé a veřejní pracovníci bez rozdílu politického přesvědčení.

Není to pro nás všechny povzbuzením. Příští rok budeme slavit 1100. výročí smrti sv. Metoděje. Zatím co naši bratři a sestry budou moci též shlédnout dějiště slavné minulosti /procházejíce basilikou a památnými vykopávkami/ - my budeme aspoň v duchu s nimi: spojení týmž "dědictvím otců" - svatou v í r o u a v oprávněné důvěře a pevné naději ve vítězství dobra v naší vlasti.

M Í R - ale jaký ?

Člověk, který žije s otevřenými ranami na těle, nepřestává mluvit o tom jak by byl svět krásný, kdyby se mu zacelily. Svět neustává mluvit o míru, protože celá řada krvavých konfliktů hrozí přerůst ve větší střetnutí mocností. A nad tím vším visí hrozba atomové bomby. Svět mluví o míru, ale mluví všichni o jedné věci? O čem to vlastně mluvíme?

V nejběžnějším smyslu ve společenském životě mír je nepřítomnost války mezi státy nebo nepřítomnost nepokojů uvnitř nich. Tento stav může být výsledkem různých podmínek.

V nejlepší případě důvodem a základem pokoje je spravedlnost, svoboda, neutlačování různých společenských skupin. Život takové společnosti je regulován zákony, které zaručují co nejširší spravedlnost. Oprávněně se dá říci, že demokratické země Evropy žijí v takovém míru. Tím není samozřejmě řečeno, že se zde nevyskytuje nespravedlnost. K tomu jsou však demokraticky volené instituce, aby neustále dbaly na to, aby se každému dostávalo na co má právo. Je to autorita volená, může být snadno vyměněna a nemůže si tedy dovést velké přehmaty.

Mír může existovat i v nedemokratické společnosti, ve státě kde je u moci jenom jedna strana, je však založen na jiných předpokladech. Mír v diktatuře panuje jenom proto, že opozice se nemůže projevit, každá kritika je tvrdě trestána, o nějakém větším veřejném protestu ani nemluvě. Je to mír založený na síle, mír vynucený, mír hřbitovní.

Jestliže stabilní mír uvnitř státu musí být založen na spravedlnosti, pak i mír mezi národy může existovat jenom tehdy, bude-li spočívat na stejných předpokladech.

Od tohoto pojetí se radikálně liší mír marxisticko-leninská filosofie. Ta tvrdí, že ve světě nemůže existovat mír dokud je svět třídně rozdělen a nedosáhne nejvyššího stupně společenského vývoje - komunismu.

"Mír, k němuž se upírají tužby lidových mas a národů všech zemí a k němuž lidstvo zákonitě /ne, však přimocně/ spěje/, je spjat s uplným a definitivním vítězstvím socialismu a komunismu v celosvětovém měřítku.

Mír komunistické společnosti bude trvalý a všeobecný. Jeho obsahem se

stanou vztahy vzájemné pomoci a spolupráce, vycházející ze zásad proletářského internacionalismu".

/Marxisticko-leninská filosofie a problémy války, míru a atomů. Praha 1983, strana 568/.

Chce se mi říci, Bůh nás chraň od takového "míru".

Mír opravdový a hodný toho jména, je však něco mnohem obsáhlejšího než je pouhá nepřítomnost války. Biblický mír zahrnuje v sobě celistvost, neporušenost, pokoj v každodenním životě. Je to stav věcí, které jsou jak mají být, stav kdy člověk žije v harmonii se sebou samým, s přírodou, s Bohem. Nejhlubší rovina míru je v lidském nitru, je uvnitř člověka samotného.

Když je tato rovnováha porušena, když nastane chaos v nitru člověka, pak to má důsledky, které mohou vést až k válkám s miliony mrtvých.

Papež Jan-Pavel II. se vyjádřil v poselství k novému roku takto: "Je mým hlubokým přesvědčením odvozeným z bible a křesťanského myšlení, že každý má svůj původ v lidském srdci. Je to člověk kdo zabíjí a ne jeho meč, nebo v naší době jeho rakety."

Je to srdce člověka, kde se utvářejí vztahy k tomu co je dobré, k ostatním lidem, k Bohu. Nepořádek v srdci se projevuje v převráceném svědomí a to potom nazývá dobrým nebo špatným to co si přeje tak nazývat. Pro materiální uspokojení nebo v touze po moci je člověk schopen nazývat dobré prostředky i ty, které jsou vyloženě špatné.

Jestliže tedy válka má původ v nitru člověka pak mír také. Sv. otec říká: "Jestliže současné systémy vyprodukované "srdcem" člověka nejsou schopné zajistit mír, pak "srdce" člověka se musí obrátit, aby se obnovily systémy. Křesťanská víra má slovo pro tuto fundamentální změnu a to je "obrácení". Kořeny se musí léčit nejprve a pak je naděje, že strom přinese dobré ovoce. Je to příliš jednoduché řešení na složitě problémy dnešního světa? Je to nemožná naděje?

Mnoho lidí cítí, že by se "mělo něco dělat". První krok k pokojnějšímu světu je mé vlastní obrácení. Je to jen stupínek, skoro nic. Je to málo, a přece tak nesmírně mnoho.